

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AHİLER KALKINMA AJANSI
2014 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	6
7.	EKLER.....	8

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kalkınma Ajanslarının mali sistemi temel olarak " 5449 Sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir. Ahiler Kalkınma Ajansı, muhasebe işlemlerini 28/09/2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne ve bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre hazırlamaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Bilanço yılsonlarında, Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu ve Mizan ise aylık dönemler halinde muhasebe birimi tarafından üretilmektedir. Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu üçer aylık dönemler itibariyle Kurumun internet sitesinde yayımlanmaktadır. Mizanlar ise üçer aylık dönemler itibariyle Kamu Hesapları Bilgi Sistemi içinde yer alan Genel Yönetim Mali İstatistikleri Uygulaması bölümüne girilmektedir.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 22'nci ve devamı maddelerine göre bütçe taslağı çalışma programı ile birlikte ağustos ayında Yönetim Kuruluna sunulmakta ve Yönetim Kurulu tarafından kabul edildikten sonra eylül ayında Kalkınma Bakanlığına gönderilmekte, Bakanlık da aralık ayında bütçe ile ilgili görüşünü bildirmektedir.

Ajansın 2014 yılı bütçe uygulama sonuçları aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Bütçe Gideri Uygulama Sonuçları

GİDER KALEMLERİ	Bütçede Öngörülen Yıllık Tutar	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı
Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan Paylar	18.000.000,00	19.329.673,00	1,07
Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar	84.621,26	69.532,30	0,82
İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar	1.049.208,17	1.011.185,79	0,96
İl Belediyelerinden Aktarılan Paylar	1.804.164,50	815.174,87	0,45
Belde Belediyelerinden Aktarılan Paylar	895.632,53	374.021,09	0,42
İlçe Belediyelerinden Aktarılan Paylar	825.821,66	328.916,24	0,40
Faiz Gelirleri	655.956,92	529.737,52	0,81
Repo Gelirleri	40.000,00	250.992,26	6,27
Diğer Faaliyet Gelirleri	10.000,00	31.260,43	3,13
Gayri Maddi Hak Gelirleri	6.000,00	1.700,00	0,28

Önceki Yıdan Devreden Nakit	9.132.914,03	16.363.195,80	1,79
Önceki Yıdan Devreden Alacaklar	700.000,00	0,00	0,00
Diğer Gelirler	10.000,00	0,00	0,00
2013 Yılı tahmini Merkez Payı	7.000.000,00	0,00	0,00
Red ve İadeler (-)	50.000,00	0,00	0,00
Toplam	40.164.319,07	39.105.389,30	0,97

Tablo 2: Bütçe Geliri Uygulama Sonuçları

GİDER KALEMİ	Bütçede Öngörülen Yıllık Tutar	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı
Genel Yönetim Hizmetleri	10.467.500,00	5.126.130,94	0,49
İzleme Değerlendirme ve Koordinasyon Hizmetleri	122.000,00	17.790,68	0,15
Plan, Program, Proje Hizmetleri	365.100,00	129.475,41	0,35
Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	58.000,00	6.727,99	0,12
Tanıtım ve Eğitim Hizmetleri	1.883.975,00	1.355.539,66	0,72
Proje Destekleme Hizmetleri	24.817.744,15	23.272.995,64	0,94
Faaliyet Destekleme Hizmetleri	750.000,00	713.924,94	0,95
Toplam	38.464.319	30.622.585,26	0,80

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilecektir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla

yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ahiler Kalkınma Ajansı 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İç Denetçi İstihdam Edilememesi

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesinde, Ajansın bir iç denetçi istihdam edeceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un denetimi düzenleyen 25'inci maddesinde;

"Ajanslarda iç ve dış denetim yapılır.

İç denetimde; ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri ve performansı yönetim kurulu başkanı veya genel sekreter ile bir iç denetçi tarafından denetlenir. İç denetim raporları yönetim kuruluna ve kalkınma kuruluna sunulur." denilmiştir.

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında;

"İç denetçi, Genel Sekreter aracılığıyla, altı aylık raporu Yönetim Kuruluna, yıllık raporu ise Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kuruluna sunar. Genel Sekreter bu raporlara görüşlerini ekleyerek altı aylık raporu Yönetim Kuruluna ve yıllık raporu ise Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kuruluna sunar." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme rağmen, Ahiler Kalkınma Ajansında iç denetçi istihdam edilemediği görülmüştür.

Ajans tarafından iç denetçi istihdamı için birçok kez ilana çıktığı, ancak yeterli düzeyde başvuru olmadığı anlaşılmıştır. Bunun üzerine ajans, mevzuatın öngördüğü iç denetim faaliyetlerini, denetim formasyonuna ve yeterliliğine sahip olmayan bir komisyon marifetiyle (daire başkanı, hukuk müşaviri ve uzmandan oluşan) yerine getirmeye çalışmıştır.

Ajansın hesap ve işlemlerinin denetlenmesi ve bu konuya ilişkin bir iç denetim raporunun mevzuatın öngördüğü şekilde atanmış iç denetçiler tarafından hazırlanması kurum açısından büyük önem taşımaktadır. Söz konusu raporun ajansın karar organı olan Yönetim Kuruluna sunulması yine aynı şekilde Kalkınma Kurulunda görüşülmesi sonuçları bakımından önemlidir. Dolayısıyla mevcut durumda iç denetçi istihdam edilememesi ajansın hesap ve işlemlerinin riske açık olmasına yol açmaktadır.

2013 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da konu edilmiş olmasına karşın hala iç denetçi istihdamı sağlanamamıştır.

Kamu idaresi cevabında; 2011, 2012 ve 2013 yıllarındaki personel alımlarında iç denetçi için ilana çıkıldığı ancak başvuru yapılmadığı için iç denetçi istihdam edilemediği belirtilmekle birlikte iç denetçi alımı yoluna gidileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Bulgumuzda tespit edilen hususa idare tarafından da iştirak edilmiş ve iç denetçi istihdamı için gayret gösterileceği belirtilmişse de, geçmişte Ajans tarafından bu yol denenmiş ancak yeterli başvuru alınmamıştır.

Ajansta iç denetçi istihdam edilememesi, idarenin kendi inisiyatifinin dışında, kalkınma ajansları mevzuatında belirlenen koşulların uygulamada iç denetçi alımını zorlaştırmasından kaynaklanmaktadır.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 18 inci maddesinde;

“Uzman personel ve iç denetçi, hukuk, iktisat, maliye, işletme, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, istatistik, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, matematik, sosyoloji, mimarlık, şehir ve bölge plânlama ile mühendislik dallarından veya bunlara denkliği Yüksek Öğretim Kurulunca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından lisans düzeyinde mezun olmuş, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında İngilizce dilinden en az 70 puan almış veya buna denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan belgeye sahip adaylar arasından istihdam edilir. Ayrıca, iç denetçide kamuda denetim elemanı olarak en az on yıl çalışmış olma şartı aranır.” hükümleri yer almaktadır.

Kalkınma ajanslarının kendi kuruluş kanunlarında iç denetçi istihdam koşullarının ağır olmasından dolayı iç denetçi istihdamında sıkıntılar yaşanmakta ve bu durum ajansın hesap ve işlemlerinin her türlü riske açık olmasına yol açmaktadır.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BİLANÇO

Kurum Adı : T.C. AHİLER KALKINMA AJANSI

İlgili Tarih Aralığı : 1.1.2014 - 31.12.2014
Sayfa No:1/ 2

AKTİF				PASİF			
1 DÖNEN VARLIKLAR			26.947.749,15	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			488.016,90
10 HAZİR DEĞERLER		14.087.408,44		32 FAALİYET BORÇLARI		186.291,08	
102 BANKA HESABI	14.087.408,44			320 BUTÇE EMANETLERİ HESABI	186.291,08		
11 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR				33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		60.999,77	
12 FAALİYET ALACAKLARI		8.734.988,86		330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	55.520,00		
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	8.724.117,60			339 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	5.479,77		
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	4.736,46			36 ODENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		240.726,05	
128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR HESABI	6.134,80			360 ODENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	157.047,39		
14 DİĞER ALACAKLAR		385.878,64		361 ODENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	83.678,66		
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	385.878,64			38 GELECEK AYLARA AIT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI			
15 STOKLAR		207.841,62		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			481.261,28
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	207.841,62			47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		481.261,28	
16 ÖN ÖDEMELER		3.511.488,93		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIGI HESABI	481.261,28		
163 PROJE AVANSLARI	3.511.488,93			5 ÖZ KAYNAKLAR			27.552.990,16
18 GELECEK AYLARA AIT GİDERLER		20.142,66		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		55.181.948,66	
180 GELECEK AYLARA AIT GİDERLER HESABI	19.735,50			570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	55.181.948,66		
181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	407,16			58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-7.973.945,14	
2 DURAN VARLIKLAR			1.574.519,19	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-7.973.945,14		
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		1.451.676,84		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		-19.655.013,36	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	20.799,97			591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-19.655.013,36		
254 TAŞITLAR HESABI	28.750,00						
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	811.799,76						

250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	1.200.000,00						
257 BIRIKMIŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-609.672,89						
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		109.859,64					
260 HAKLAR HESABI	254.597,63						
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	39.082,73						
268 BIRIKMIŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-183.820,72						
28 GELECEK YILLARA AIT GIDERLER							
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		12.982,71					
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	12.982,71						
AKTİF TOPLAMI			28.522.268,34	PASİF TOPLAMI			28.522.268,34
9 NAZİM HESAPLAR			22.807.028,28	9 NAZİM HESAPLAR			22.807.028,28
90 ODENEK HESAPLARI				90 ODENEK HESAPLARI			
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AIT MENKUL KIYMET HESAPLARI		22.807.028,28		91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AIT MENKUL KIYMET HESAPLARI		22.807.028,28	
918 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	1.107.733,35			918 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	1.107.733,35		
919 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	1.107.733,35			919 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	1.107.733,35		
910 GİDER TAAHHUTLERİ HESABI	20.591.561,58			911 GİDER TAAHHUTLERİ KARŞILIGI HESABI	20.591.561,58		
GENEL TOPLAM			51.329.296,62	GENEL TOPLAM			51.329.296,62

AHİLER KALKINMA AJANSI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU (GİDER)

KOD	KOD	Giderin Türü	Cari Yıl (2014)
1		PERSONEL GİDERLERİ	3.713.287,47
2		MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	2.956.109,80
3		TRANSFERLER	23.986.920,58
5		Amortisman Giderleri	196.646,79
6		BİR ÖNCEKİ YILDAN DEVREDEN GİDERLER	942,53
8		Karşılık Giderleri	14.066.567,47
		TOPLAM:	44.920.474,64

AHİLER KALKINMA AJANSI FAALİYET SONUÇLARI (GELİR)

Kodu	Gelir Kalemi	Tutar
1	MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNDEN AKTARILAN PAYLAR	19.329.673,00
2	İL ÖZEL İDARELERİNDEN AKTARILAN PAYLAR	1.013.504,16
3	BELEDİYELERDEN AKTARILAN PAYLAR	3.908.343,22
4	SANAYİ VE TİCARET ODALARINDAN AKTARILAN PAYLAR	120.825,91
6	FAALİYET GELİRLERİ	892.564,61
8	DÖVİZ MEVCUDUNUN YENİDEN DEĞERLEMESİ OLUŞAN OLUMLU KUR FARKLARI	550,38
	TOPLAM	25.265.461,28

2014 YILI FAALİYET SONUCU : 19.655.013,36 TL

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>